

YENİDEN REFAH

EKONOMİK İŞLER BAŞKANLIĞI

EKONOMİK BÜLTEN

11 MAYIS 2020

 / @RefahEkonomi

 / @RefahEkonomi

 / @RefahEkonomi

Dış Güçler Neden Borç Vermiyor?

12 Eylül 2019 tarihinde 30886 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 45 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin teşkilat yapısını düzenleyen 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Yedinci Bölümünde (Hazine ve Maliye Bakanlığının teşkilat yapısını, görev ve yetkilerinin düzenleyen bölüm) değişiklik yapılmıştır. 8 maddeden oluşan bu Kararname ile Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde yeni bir genel müdürlük, Borçlanma Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü yetkisinde olan iç borçlanma yetkisinin tamamı ve Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü yetkisinde bulunan yabancı ülkelerdeki mali piyasalardan borçlanma yetkisi yeni kurulan Borçlanma Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Yabancı ülkelerdeki kurum ve kuruluşlardan borçlanma işlemleri ise Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü sorumluluğunda bırakılmıştır.

Bu değişiklik ilk bakışta, kamuoyuna sunulduğu gibi borç yönetiminin daha etkin yapılabilmesi amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde basit bir organizasyon değişikliği gibi lanse edilse de hükümetin mali sıkıntılarını ortaya koymas ve hükümetin bu sıkıntılara bakış açısını göstermesi bakımından çok kritik bir öneme sahiptir.

Çeşitli nedenlerle ama genel olarak daha hızlı kalkınabilmek amacıyla ihtiyaç duyulan sermayeyi temin edebilmek için alınan iç ve dış borçlar, zaman içerisinde yanlış politikalar ve hatalı ekonomik anlayışlar neticesinde hızla artmış ve geri ödenemez hale gelmiştir. Bunun neticesinde devletimiz ve milletimiz borçlarını ödeyebilmek için bile borçlanmak durumuna gelmiştir. İşte her gün duyuyoruz, falanca firma, şirket, holding, spor kulübü borç yeniden yapılandırmasına başvurdu başvuracak veya kredi borcunu kapatabilmek için kredi kartı mağduru olmuş, başka bankadan kredi almaya çalışan milletimiz.

Ve bugün geldiğimiz son nokta; ne acıdır ki, devletimiz ve milletimiz borç faizini ödeyebilmek için bile borçlanmak zorunda kalmıştır. Böylesi kritik ve hayati öneme haiz seviyeye gelmiş borç yükünün anaparasını ve faizini bırakın geri ödemeyi sadece çevirebilmek ve sürekli bir ihtiyaç haline gelen borçlanmayı yönetebilmek için birikmiş borçlarla ilgilenecek müstakil bir idarenin kurulması bir zorunluluk haline gelmişti. Fakat bu zorunluluk devletimizin ve milletimizin belini büken, istiklalimizi ve istikbalimizi tehdit eden borç yükünden kurtulmak için gece gündüz çalışacak borçların sonlandırılmasını temin edecek bir idare olmalıydı. Hâlbuki Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak bilinçli olarak kuzuyu kurda emanet etti ve sadece borç-faiz-borç sarmalının daha da büyümesine hizmet edecek borçlanmayı tercih etti, Borçlanma Genel Müdürlüğünü kurdu. Bu Kararname ile hayata geçen değişiklik bir an önce düzeltilmeli ve bu hayati hatadan hemen dönülmelidir.

Aksi takdir de başımıza geleceği tarih bize açık bir şekilde bildirmektedir: 1881 yılında kurulan Genel Borçlar İdaresi Dairesi namı diğer Duyunu Umumiye. Osmanlı'nın birikmiş dış borçlarının geri ödenmesini takip etmek ve güvence altına almak için Osmanlı İmparatorluğunun Maliye Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan Duyunu Umumiye zaman içerisinde Osmanlı Devleti'nin gelirlerinin önemli bir kısmını teslim almıştır. Böylece devlet içinde devlet gibi güçlü bir konuma gelerek maliye bakanlığının dahi üzerinde bir otoriteye sahip olmuştur. Öyle ki Kurtuluş Savaşı sonrası dönemde, Türkiye Cumhuriyeti Devleti 1939 yılına kadar bu yapıdan kurtulamamıştır.

Ecdadımız niye Duyunu Umumiye idaresinin kurulmasına ses çıkaramamıştır? Bu idare, 7 kişiden oluşan yönetiminin 5'i borç veren devletlerden yani İngiliz, Alman, Fransız, Avusturyalı ve İtalyan sadece 2 üyesi Türk olan bir yapıda kurulmuştur. Kısacası alacaklı devletlerin kendi aralarında anlaştıkları sürece her istekleri 5-2 kabul edilecek bir kurum kurulmuştur. Duyunu Umumiye 1911 yılına gelindiğinde 8931 kişiye ulaşan personeli ile koskoca imparatorluğun Maliye Bakanlığından daha fazla çalışana sahip bir yapı haline gelmiştir.

Neden bu duruma ses çıkarılamamıştır? Hafızalarımızı tazeleyelim: 200 milyon sterline dayanan dış borcu ve hatalı siyasi kararlar neticesi girilen savaşlar nedeniyle 1874'ten itibaren birikmiş dış borçlarını ödeyebilmek için borç bulamayan Osmanlı Devleti, borçlanmanın temin edilebilmesi ve sürdürülebilmesi için Duyunu Umumiye idaresinin kurulmasına rıza göstermek zorunda kalmıştır. O gün yaşanan mali sorunlara yanlış yerde çözüm aranıyordu ve nihai sonu maalesef çok acı olmuştur.

Bugün de devlet ve millet olarak aynı mali sorunları yaşıyoruz. 2020 yılı itibariyle ülke olarak dış borcumuz 430 Milyar \$ seviyesini aşmıştır. Bu borcun %40'ını yani 170 Milyar \$'ını bir yıl içerisinde geri ödemek mecburiyetindeyiz. Devletin ve milletin toplam iç ve dış borç miktarı bir yıllık milli gelirimizi aşmış durumdadır. Yani birikmiş borcumuz boğazımızı geçmiştir. Yıl başından beri yaşadığımız ekonomik istikrarsızlık ve çalkantı, geçtiğimiz hafta döviz kurunda yaşanan anı fırlama, artık ülke olarak borç bulamadığımız gerçeğini açıkça ortaya koymaktadır.

Tamda bu noktada tarihin tekerrür etmemesi için çok uyanık olmalıyız. Ülke olarak tam bağımsızlığımızı tehdit eden borç yükünden kurtulmak için irade ortaya koyarak, borçlanmayı sağlamak için kurulan Borçlanma Genel Müdürlüğünü kapatmalıyız. Onun yerine borç-faiz-borç problemini kesin olarak ortadan kaldıracak, borçlarımızı konsolide ve tasfiye etmek için çalışacak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde yeni bir Genel Müdürlük kurulmalıdır. Hazine ve Maliye Bakanı çözümü yanlış yerde aramaktadır, borçlanmayı tam gaz devam ettirebilecek Duyunu Umumiyenin güncel bir versiyonu kurum kurarak maalesef ülke ekonomisini içinden çıkılmaz bir krize sürüklemektedir.

Duyunu Umumiye idaresi, 1. Dünya savaşı sonunda Osmanlı İmparatorluğuna dayatılan Sevr anlaşması görüşmelerinde "Türk görevliler üzerinde Türk olmayan bir denetimle elde edilebilecek sonuçların güzel bir örneği" olarak ifade edilmektedir. Bu görüşmelerde Türk parlamentosunun kendi bütçesini özgürce belirleme hakkından mahrum bırakılıp, bırakılmaması tartışmaya açılmış, İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Curzon bu durumu örnekle şöyle ifade etmiştir: "Örneğin biri ortaya çıkıp, Türkiye adına ormanlarını yönetmeye kalkabilir ya da gülyağı çıkarmak için ayrıcalık talebinde bulunabilir. Bu gibi ayrıcalıklar, Türk devleti bakımından hiçbir harcamaya yol açmayabilir. Böyle bir ayrıcalık bir Almanya ya da başka bir eski düşman ülke uyruğuna verilmeli mi ve biz de bu işe karışmamak durumunda kalmalı mıyız?"

Dolayısıyla, bırakın kalkınmamızı, zenginleşmemizi, sanayi üretimi yapmamızı, şeftali domates limon ihraç etmemizi; ormanlarımızı kendi adımıza yönetmemizi veya gülyağı çıkarmamızı istemeyen, daha da önemlisi istememekle kalmayıp engellemek için her şeyi yapmaya hazır bir zümreden alınacak borç ile ülke olarak zenginleşmemiz mümkün değildir. Bu zümreden borç almayı sağlamak için kurulan Borçlanma Genel Müdürlüğünden hayır gelmesi veya ekonomik sorunlarımıza çözüm üretmesi mümkün değildir.

Artık sonu felaket olan borçlanma zihniyetinden bir an evvel kurtulmalıyız.

Kolay borçlanma vaat eden siyasilerden uzaklaşmalı, yüz çevirmeliyiz.

Saygılarımızla

**Yeniden Refah Partisi
Ekonomik İşler Başkanlığı**